

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razum nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12
za četrt leta 6
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnistvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnistvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Vsenemčije ljubezen in sovražstvo!

III.

Auf keinem Boden darf ich niedrig sein, Erniedrigung auf keinem Boden dulden.

Te besede iz »Torquato Tasso« Goetheja služijo kakor motto brošuri, izšli leta 1897 v Berlinu pod naslovom »O du mein Oesterreich!« iz peresa Michela Deutscha.

Nikjer ne smem biti ponižan, nikjer se ne smem puščati poniževati. — S temi besedami, navedenimi gori v nemškem izvorniku, ki stoji brošuri na čelu, je označena nje tendencija. Moramo namreč umeti, kako Nemece sedanjih dob umeva klic, da se Nemece ne sme dati »poniževati« nikjer; potem vemo, da je Nemeu pojm »neponiževanja« sinonimen s pojmom gospodovanja povsodi in potem smo tudi uganili tendenco brošure Michela Deutscha »O du mein Oesterreich!« Klic je to Nemeem, naj se pripravljajona — svetovno gospodstvo!

Tu je povedano z vso potrebno in možno jasnostjo, kaj mora pasti, kaj umakniti se, kaj izginot, kaj se spremeniti pred velikonemško idejo!

Mnogo zanimivega, mnogo poučnega je v tej brošuri. Ž-leti bi bilo, da jo pazno prečita, kdor igra kako važnejšo ulogo v naši državi in da bi o tem tudi razmišljal tisto zaresnostjo in vestnostjo, kakor zaslužuje toli resen predmet.

Mnogo interesatnega je v tej brošuri. Ciničnost v razkladanju velikonemških ciljev kar frspira. To je povedano naravnost brutalno odkritostjo, kake so poti in kaki so cilji velikonemške propagande. Iz kratka: to, kar avktor insinuira naši monarhiji, izključuje nje suvereniteto, nje samostojnost in tudi nje celokupnost. On bagatelizuje našo dinastijo, našo monarhijo na nečuvven način in jej ne priznava nobene druge naloge več, nego da se tako uredi, da bo čim najboljše možno služila kakor most, preko katerega narod nemški najslgije pride do svojega cilja: do svetovnega gospodstva v gospodarstvem in političnem pogledu. Za izgled naj služi ta le odstavek: »Mogočna nemška država se trudi že dvajset let, da podpira državo (Avstro-Ogrsko), ki je najrdeiteja

sovražnica Nemštva in ki temu poslednjemu neprestano seče smrtno rane. Za vsakega Nemea gori v nemški državi, čegar domovinska ljubav se ne zaustavlja ob črno-belorudečih kolih (ki se torej razteza tudi čez Avstrijo. Op. ur. »Edin.«) — a drugačnji Nemci niso vredni tega imena — je to čudno uresničevanje velikonemške ideje prizor, ki reže v srece. In: »Bolj nego Francija je Habsburg dedni sovražnik, hiša habsburška je bolj grešila na Nemštvo, nego Bourboni ali Bonaparti.«

Mi hočemo po priliki citirati še marsikaj iz te brošure. Za danes pa smo izbrali sosebno nekoliko odstavkov, ki se nanašajo tudi na pokrajino ob Adriji, na Trst in na Italijane, bivajoče v Avstriji.

V X. poglavju črta avktor sliko bodočnosti za slučaj, da bo Francija med sovražniki Nemčije. Pravi: »Čas je naš najboljši zaveznik. V desetih do petnajstih letih bo naš materijal na ljudeh po številu še bolj nadkrijeval onega Francije, nego ga že danes, a oni Italije ne bo več tako zaostajal za francozskimi. Razpadanje Avstrije bo napredovalo. Ni izključeno, da ta mašina popolnoma odpove službo v vojni proti Nemčiji in Italiji. V skrajnem slučaju pojde to tudi brez Rusije. Ta skrajna potreba pa skoro gotovo ne nastopi, ker Rusija ne sme pustiti nepopravljene prilike, kakoršnja se ne ponudi nikdar več, ne da bi energično varovala svojih interesov. Najbližji vspeli obračuna bo — razpadsedanje Avstro-Ogrske in končno strmoglavljenje Francije; daljnji vspeli pa — sporazumljenje o zapuščini sultana. Od premaganja Francije bo imela glavni dobiček Italija; ona dobi Nizzo, Savojsko in Tunis, in — če bo hotela poseči — tudi Korsiko in Alžir. Luksemburg prisilimo, da se nam priključi, Francozko-Flandersko damo Belgiji, kamor spada po svoji zgodovini in narodnosti, a za-se izberemo med kolonijami Francije, kar nam bo ugajalo.

Pred vsem pa poskrbimo z finančjalnimi in vojaškimi odredbami za to, da nam Francozi nikdar več ne bo nevarna... »Cislajta nija izgine popolnoma z zemljevida. Galicija pripade Rusiji... Italija dobi italijanski Tirol, Dalmacija ostane pri Habsburgu, Bukovina pripade Romunski. Vse druge kronovine: Češko, Moravsko,

Šlezija, obe Avstriji, Solnograško, Nemški Tirols Predarlško, Štajerska, Koroška, Kranjska, Gorica-Gradiška in Trst z Istro vred pripadejo Nemški državi!«

Kaj pravijo naši signori?!

To poglavje zaključuje: »Predpogoj za tako deljenje je da bo Rusija zadostno odškodovana na drugih straneh — ker iste ni možno odpraviti z Galicijo — in pa, da se Italija končno veljavno odpove Trstu! Trezni in razumni del Italijanov je že davno prepričan o potrebi take odpovedi; radikalni kričarji v Milanu, ki škilijo v Pariz, ne pridejo potem v poštev! Ti milanski radikaleci še vedno nočejo uvideti, da ima njihova dežela le dvojno na izbero: ali je gibelinska (papežu nasprotna) ali pa pride kakor republika pod papež v patronat in bo tvorila več, nekoliko modernizirano cerkveno državo.

Trst ni bil nikdar italijanski, to mesto sta ustvarila nemška inteligenca in delo. V rokah Italije bi Trst — ker brez zaledja — še bolj propal v malo letih nego pa Benetke, dočim se Velikonemčija ne more odreči izhodu do Adrije!«

Torej usoda Trsta po »spremembi zemljevida«, kakor ga predvidja avktor brošure, bi bila določena. Prihodnjič hočemo povedati kako usodo določa velikonemška ideja našim Italijanom in — tudi nam Hrvatim in Slovincem. — To mora jako zanimati naše signore.....

Ob novi istrski železnici.

Podslapinsky.

(Dalje.)

Od Izole dalje se začenjajo zgublja ti sledi narodne zavesti. Na ptujca napravlja vsa okolica Pirana utis, kakor bi to bival izključno italijanski element, dočim je resnica ravno nasprotna.

Precejšen del zemljišč je v slovenskih rokah, seveda v rokah takih Slovencev, ki se danes še ne zavedajo svoje narodnosti v toliko, da bi imeli toliko poguma, da bi kazali isto o vsaki priliki. Vendar se nađejam, da postane polagoma boljše tudi tu. Največi del zemljišč pa je v rokah Parancev, kateri imajo svoje »kolone«. Ti koloni so večinoma Slovencei, izmed katerih pa je že marsikateri

po svoji pridnosti in marljivosti postal samostojen gospodar na zemljišču, katero je poprej obdeloval kakor kolon.

Tudi okolica Pirana je prekrasna. Zemlja je tu še vedno dobro obdelovana; iz okolice Pirana prihaja na trg prva zgodnja zelenjava in prvo zgodnje sadje iz Istre. Portorose pa postane polagoma Opatija zapadne Istre.

Čim dalje od Pirana vodi pot proti Bujam, tem bolj se izgublja sledi narodne zavesti, a zemlja je vedno bolj zapuščena, slabo obdelana in zanemarjena. Vsa te kraje pa bi se dalo spremeniti v pravi raj. Toda, dokler živi ljudstvo v nevednosti, dokler je isto zanemarjeno in zapuščeno, kakor je bilo dozdej, tudi ni upanja, da bi se zboljšal njega gospodarski položaj. Ljudstvo živi v temi, je nevedno, mrtvo, brezbržno in nima zmisla za noben napredek.

Na vsem tem pa se ima zahvaliti to ljudstvo vladajoči oligarhiji, katera sicer kriči vedno in na vsa usta, da je ona edini kulturni element v deželi! To je delo oligarhije, katera se vedno in ob vsaki priliki sklicuje na svojo prastaro kulturo! O vsem tem sklicevanju na svojo prastaro kulturo pa je vladajoča stranka v Istri vendar največa sovražnica vsaki kulturi in vsakemu napredku. Kdor se hoče prepričati o resničnosti te moje trditve, naj le pride v Istro in videl bo o vsakem koraku efekte one toli proslavljene kulture. Vse mrtvo, zapuščeno, zanemarjeno! Nikjer nič življenja! In to velja ne samo o preobvalstvu na deželi, ampak tudi o onem v mestecih. Duševni nivo nižih ljudskih mas po italijanskih mestecih Istre je mnogo nižji, nego je duševni nivo kmetijskega ljudstva onih občin, ki so se že otresele italijanskega varuštva. A tudi sicer ni nikakega življenja, nikakega napredka...

In to ni nič čudnega.

Vladajoča klika v Istri je v svojem bistvu aristokratska, neka kasta z a - s e. Kar pa je aristokratskega, se je že davno preživelo in namesto vladanja posamičnih kast ali rodbin stopiti bi moralo po duhu naše dobe: vladanje ljudstva! Stranka, ki hoče odgovorjati duhu našega časa, mora biti postavljena na demokratske temelje.

Italijanska stranka v Istri pa ni to: ni po svojem bistvu, ni po svoji zgodovini,

po razgovoru z Vsemogočnim!« je rekla grofica, vstaviši s stolice.

Evelina jo je prišla pod roko in vrnila sti se zopet v cerkvico in pokleknila v svoji klečali. Grofica je molila Bogu iz dna duše, potrta in zlomljena, rošeča s solzami blede, uvelo lice. »Kaznuj mene, Bog, a prizanesi njemu, mojemu detetu, moji krvi!«, je molila ona do Vsevišnjega, »morda sem tudi jaz kriva njegovim zablodam, ker sem ga preveč ljubila, ker sem mu preveč odjenjavala. Usmili se, pomози, reši nas zlega!« In grofičina glava se je bolj in bolj spuščala na slabotni roki, dokler ni naposled popolnoma klonila nanju. Evelina je skušala privzdigniti grofico, ali ona se ni premaknila. Starka je pala v nezavest. Evelina je prestrašena pole-tela iz cerkvice in začela glasno klicati na pomoč. Razburila je ves dvor. Prihiteli so v cerkvico grof, sobar, sobarica ter odnesli iz nje nezavestno grofico v njene prostore, kjer so jo položili na otomano ter jo trli močnim kisom, dokler ni prišla k sebi.

Grofa je ta slučaj jako vznemiril. Evelini je velel, naj odleži ne vodi več grofice v cerkev, niti je ne utrjuje z neprestanim čitanjem svetih knjig. Tudi postah jedi niso smeli več prirjajati za grofico. Isti dan je grof poslal pozdravnika, ki je pazno preiskal grofico ter odredil, da se mora botaica čim

PODLISTEK 110

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomič; prevedel Radl.

Drugi del.

IX.

Sredi avgusta se je bil povrnil grof iznenada, ko niti pričakovali niso, v Delidvor. Takoj se je podal k grofici v njene prostore, ali ona je bila v kapelici na molitvi. Poslali so ponjo.

Za nekoliko trenutkov je došla grofica z Evelino.

»Imam s teboj govoriti na samem«, je rekel grof, pogledavši po strani Evelino z neprijaznim pogledom; Evelina se je na to hitro oddaljila.

»Kaj se je dogodilo?« je vprašala grofica hitro v strahu, ker je slutila, da se grof brez važnega razloga ni vrnil poprej, nego je namerjal.

»To je pismo od Arturovega polkovnika. Piše mi.«

»Dovoli, da sedem!« je rekla grofica, kateri so se začele noge tresti ol razburjenosti.

»Piše mi, da je Artur moral kvitirati radi dolgov.«

»Vedela sem, da pride do tega«, je vzdihnila grofica globoko in težko. »Nismo ga rešili, dokler je bil čas.«

»Njega ni mogoče rešiti, a mi, s kom naj ga rešimo..... Tudi naši dnevi so šteti.«

»Vse je v božji roki!« je vzdihnila grofica v drugo. »A kje je sedaj, kaj je z njim?«

»To je najlepše v stvari«, smejal se je grof grenko. »On je sedaj v službi grofice Savignon in ona dva potujeta po svetu.

»V kaki službi?« je vskliknila grofica z grozo, pomislivša na službe nižje vrste.

»No, kakor njen Cicisbeo... V stareji dobi bile so te službe jako v modi.«*)

»Cicisbeo, njen ljubavnik!« je vskliknila grofica.

»Katerega ona vzdržuje in plačuje in po volji prepušča.«

»Tako nízko je pal grof Armano!« je rekla grofica v veliki žalosti, sklenivši roki.

*) Cicisbeo: pripoznan spremljevalec omožene dame, kakor jih je zahteval »dobri ton« v Italiji od 16. dalje do 18. stoletja. »Dobri ton« v visokih krogih je zahteval, da ni sprog spremljal svoje soproge izven hiše, na javne priredbe itd. ampak priznani spremljevalec (Cicisbeo), ki je moral biti dami na uslugo od jutra do večera.

ni po minoksti ni sedanosti! Ni, ker tudi ne more biti!

Vsaki ljudski stranki mora biti namen, da dviga duševni nivo mas; a čim so se ljudske mase povzdignile do višje omike, odpadata se sama od sebi veča veljava in moč posamičnih kast. V Istri vladajoča klika pa opira vso svojo moč, svoje blagostanje le na nevednost mas, katere izkoristi in izmognava do kosti, samo da zamorejo njeni člani udobno živeti. To udobno življenje pa bi moralo prenehati, čim bi se ljudstvo zavedlo svojih pravic! Umevno je torej, da je v interesu te klike, da ljudske mase kolikor le možno vzdržava v nevednosti! Taka stranka pa se ne sme imenovati: ne napredno, ne svobodomiselnost, ne demokratično! (Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 7. oktobra 1902.

Boj za nagodbo. Avstrijski ministri so se večeraj povrnilo iz Budimpešte na Dunaj, a pustili so tamkaj dva gospoda sekcij-ska načelnika. To govori, da pogajanja za nagodbo še niso zaključena. No, poročila iz Budimpešte zatrjujejo, da sta avtonomni carinarski tarif ter zakon za izvajanja istega ugotovljena in rešena. Omenjena sekcij-ska načelnika da sta ostala v Budimpešti ravno v ta namen, da skupno z ogrskimi strokovnimi referenti dovršita tekstiranje dogovorjenega carinarskega tarifa. Trgovinsko politično položanje monarhije je s tem postalo ugodnejše.

Je pa še vedno drugih spornih točk gospodarske nagodbe glede katerih se obojestranski vladi še nisti mogli sporazumeti. »Neue Freie Presse« trdi, da sti obe stranki došli do ultimatum, to je do tiste meje, ko izjavljati, da ne moreti nič več odjenjati. Ali čudno je, da varujejo strogo tajnost o stvari še obstoječih diferenc. Umljiva je torej napetost, s katero se je pričakovala predstoječa avdijsenja obeh ministerskih predsednikov pred cesarjem. (Ministerski predsednik dr. Koerber je bil vsprejet večeraj, g. Szell pa bržkone danes.) Kajti vsepovsodi prevladuje nazor, da tudi sedaj krona posredovalno poseže vmes. Toda gori navedeni dunajski list trdi, da so diference take naravi, da sploh ni možno zaprositi krono, da bi ona odločila. Krona da more k večjemu posredovati v toliko, da se pogajanja ne pretržejo, ampak zopet nadaljujejo.

Budimpeštanski listi sodijo v obče jako neugodno o položaju. Isto je — pravi »Magyar Hirlap« — tako resno, da je skoro težko več misliti, da sploh pride do sklepa nagodbe. Seveda vale madjarski listi krivdo na avstrijsko vlado, češ, da ta poslednja stavlja take zahteve, katerim da ogrska vlada sploh ne more ustreči.

»Oboji prijatelji v kulturi«. Pod tem naslovom smo večeraj priobčili notico, v kateri smo omenjali članek, ki ga je ugledno nemško glasilo »Berliner Tageblatt« priobčilo o priliki zborovanja italijan, irredentističnega društva »Dante Alighieri«. Čudno se sliši to zatrjevanje nemško-italijanskega prijateljstva ravno sedaj, te dni, ko se je v Trstu od laške strani priredil protestni shod

več gibati na planem, da se mora hraniti krepkimi jedili ter varovati se vsake razburjenosti, pa bilo tudi pobožne.

»Kaj je grofici, dragi doktor?« je vprašal grof z zdravnika v skrbi, ko sta bila sama.

»Starost!« je odgovoril zdravnik. »Maramasmus senilis. Treba jako paziti nanjo ona je izredno slaba, v njej ni nič več odporne sile.«

»Ali nevarnosti ni?« je pripomnil grof. »Pri starih ljudeh je mnogo tega nevarno, kar se pri mladih ljudeh niti ne jemlje na misel... Ta nezavest ni dobro znamenje... Pazite nanjo!»

Grofa so te besede še bolj vznemirile. On je ostal v Deli-dvoru, da bi bil pazil na bolnico in si prizadeval okolo nje. Da si se je vse točno vršilo, kakor je zdravnik odredil, grofica se vendar ni mogla več popraviti. Slabila in hujšala je od dne do dne bolj. Izgubila je voljo za pogovarjanje, a ni imela tudi nikakega teka več. Le s težko muko je izpila po nekoliko mleka na dan, pomešanega s konjakom.

Zdravnik, ki je prihajal vsaki dan v Deli-dvor, je začel zgubljeni vsako nado za ozdravljenje grofice. Dospelvi nekega dne je našel grafico (bilo je popoldne) v postelji. To mu ni ugajalo nikakor. Preiskavši bolnico pazljivo, ni našel ničesar kar bi dalo slutiti, da je stanje akutno. (Pride še.)

proti nemškim aspiracijam na Trst in jadransko obal.

Na jedni strani si neprenehoma zatrjujejo mejsebojno prijateljstvo, ti preljubzivi Nemci in Italijani, na drugi strani bi se pa radi jeden drugega požrli. »Berliner Tageblatt« želi Italijanom, da bi v Dalmaciji premagali Slovane; splošno pa je znano, da imajo Nemci že davno v svojem programu tudi Trst, katerega smatrajo »svojim«; tukajšnji Slovenci in Italijani pa so jim le — tujei, katere treba prepoditi v najkrajšem času! Ako vpoštevamo to dejstvo, ako upoštevamo vso nemško ekspanzivno in ponemčevalno politiko in ako posebno upoštevamo postopanje Nemcev na pruskem Poljskem in v Alzaciji-Lotaringiji, potem lahko poznamo vrednost zatrjevanja v zgoraj omenjenem članku »Berl. Tag.«, da Nemci ne mislijo na to, da bi siloma zatirali in hoteli absorbirati, kakor to delajo Francozi v Tunisu.

Interesantno je tudi, da »Berl. Tgbt.« želi Italijanom zmago v Dalmaciji, češ, da sporazumljenje med Italijani in Nemci ne bo težavno. Pod besedo »sporazumljenje« si pa člankar v berlinskem listu gotovo misli »germanizacijo«. In ne moti se v tem, da bi bil obračun z Italijani v Dalmaciji, katerim bi nedostajalo potrebne podlage in zaslombe v narodu, mnogo lažji, nego s krepkim hrvatskim prebivalstvom. Nemci se ne motijo v svojih računih, ako podpirajo v primorskih pokrajinah — provizorično — laški element nasproti slovanskemu. Slovani se ne morejo nikdar prav dobro okrepiti, dokler v njih pokrajinah gospodarijo Labi, slednji pa tudi ne morejo priti nikoli do prave, trajne moči, ker nimajo v to potrebnih predpogojev, ker ne tvorijo tu kompaktnega naroda, marveč le kolonije po mestih. Test se dozdeva Nemcem že dovolj zrel za mater Germanijo; zato so počeli tu postajati precej glasni s svojimi aspiracijami, Italijane pa pošiljajo v Dalmacijo na boj proti Slovanom.

Ako bi se pa Nemcem posrečilo dobiti Trst v svojo pest, začeli bi potem kmalu stezati svoje dolge roke po Dalmaciji in bi o tem gotovo čisto pozabili na svoje ljube »prijatelje v kulturi«, na lahkoverne Labe, ki so podobni vrani, ki je izpustila sir iz kljuna, ker jej je lisica hvalila »lepi« glas. Vrana se je hotela ponašati se svojim hvaljenim glasom, in sir je zletel zviti lisici v gobec.

Iz notranjega političnega življenja Avstrije. Z Dunaja poročajo, da je sklicanje državnega zbora neposredno predurmi. To pa pomenja nove skrbi za vlado, nagodba z Ogrsko še ni sklenjena, a gospod Koerber mora že začeti skrbeti da iste, ako bo sklenjena, uglaadi pot za rešenje v avstrijskem parlamentu. Začetek je torej tu novih naporov, novega diplomatiziranja, novih prizadevanj, da bo rastle češka trava in da bo vendar sit nemški volk!

Čim se sestane parlament, bo g. Koerber gotovo začel iskati dotike z odličnimi parlamentarci vseh skupin, v prvi vrsti pa seveda iz nemških in čeških vrst. Začeti misli menda s Čehi; v dunajskih listih čitamo vsaj, da so češki voditelji za dan 13. oktobra pozvani k ministerskemu predsedniku.

Med Hrvati in Srbi. Hrvatska narodna (vladna) stranka imela je večeraj v Zagrebu pod predsedništvom grofa Erdödyja shod, na katerem so bile vsprejete sledeče resolucije:

1. Narodna stranka, uvažuje potrebo sloge med Hrvati in Srbi, obsoja zadnje demonstracije in izgrede v Zagrebu; zvesta svojim tradicijam, stremeča za ohranjenjem hrvatskega državnega prava, odbija vsa izzivanja, bodi od katerekoli strani, ki hočejo rušiti soglasje med Hrvati in Srbi.

Stranka bo skušala preprečiti eventualne škodljive posledice, ki bi mogle nastati vsled zadnjih izgrediv, da tako prepreči v bodoče nesporazumljenja med bratskima narodoma.

2. Ker zahtevajo narodna čast, bratska sloge in mir dežele, da se poravnajo provzročene škode, izjavlja narodna stranka, da bo delala na to, da hrvatski deželni zbor dovoli oškodovancem odškodnino.

3. Stranka je prepričana, da bo ban, ki uživa strankino zaupanje, znal in hotel vzdržati red v deželi. Stranka pozivlje slednjič vse svoje pristaše, naj s svetom in dejanjem delajo na to, da se v interesu dežele doseže soglasje med Hrvati in Srbi, da se na ta način v bratski slogi prej ko mogoče pozabi obžalovanja vredne zagrebske dogodke.

Kakor preludij k temu shodu objavila sta pristaša narodne stranke, dr. Svetislav

Šumanović in dr. N. Tomašić, v vladnih uradnih »Narodnih Novinah« daljši članek, v katerem priporočata ljubezen in sloge med obema bratskima narodoma, Hrvati in Srbi. Proti koncu svojega članka povdarjata pisca, da je dolžnost narodne stranke, da dokaže, da oni, kateri so uprizarili protisrbske demonstracije, niso predstavljali večine hrvatskega naroda in zaključujeta članek z izjavo, »da je Hrvatu najbližji brat Srbin, a Srbinu najbližji Hrvat.«

Radovedni smo, kaj porečejo zagrebski opozicijski listi na te enunciacije iz vladnega tabora.

Sveta stolica proti krščanskemu socializmu. Pred par dnevi že smo zabeležili na tem mestu, kako odločno je sveta stolica nastopila proti krščanskemu socializmu v Italiji in proti voditelju istega, duhovniku Murri-ju in kako je poslednji izjavil, da se pokori volji sv. Stolice. Sedaj pa poročajo, da so nasprotniki Murri-ja želeli še hujšega postopanja proti njemu, nego je bila graja v »Osservatore Romano«. Več kardinalov in škofov da je zahtevalo celo suspendiranje a divinis. Vzrok, da sv. Stolica ni preojstro nastopila proti Murri-ju, da je bila ta, ker ni hotela preveč vznemiriti krščanskih demokratov, kajti poročila iz raznih krajev Italije da niso bila preveč pomirljiva. Ali po raznih znakih da je soditi, da izidejo skoro strožje odredbe in da se še poojstri razmerje med krščanskimi demokrati in njih nasprotniki.

Car Nikolaj in cesar Viljelm v Rimu. »Information« je izvedela, da se med dvori v Rimu, Petrogradu in Berlinu že določajo modalitete za obiska carja in nemškega cesarja v Rimu prihodnje leto. Cesar Viljelm da pride najbrže v februarju in ostane tam kakih 5 dni. Car pa pride še le v maju. Cesar in car stopita v Neapelju na italijanska tla. Hkratu s carjem pride pred Neapelj tudi močna ruska eskadra. Iz Italije bo carja vodila pot v Bar, Atene in Carigrad, od kjer se odpelje dalje po Bosporu v Rusijo. Možno je, da se car ustavi tudi v enem bolgarskih pristanišč, v Varni ali Burgasu, kjer pozdravi kneza Bolgarskega.

Na Balkanu. Iz Soluna poročajo, da je došlo tja mnogo korespondentov velikih svetovnih časopisov in da so se podali v Macedonijo, odkjer bodo svojim listom poročali o tamošnjem ustaškem gibanju, ki da zavzemlje že vznemirjujoče dimenzije.

Dosedaj se turške čete omejujejo na defenzivo, ker jim še ni zaan akeijski načrt ustašev. Ti slednji pa da sploh nimajo nobenega načrta, marveč potopa vsaka četa samostojno, vse pa priznavajo kakor vrhovnega poveljnika vsemu gibanju bolgarskega polkovnika Jankova.

Ustaške čete se ojačujejo vedno bolj in je število mož v nekaterih četah narastlo od 200 že na 500—600.

Ustaši da imajo na razpolago preko 100.000 pušk in več milijonov patron.

Listi zatrjujejo, da se v Macedoniji koncentruje 300.000 turških vojakov, v resnici pa znaša število istih komaj 30.000, ker sploh manjkajo sredstva za vzdrževanje večega števila vojaštva.

Grki v Macedoniji stoje na strani Turkov in proti ustaškim Bolgarom, kar pač dokazuje v novič, da se v kritičnih momentih tudi nsrodi, ki so si sicer najbolj sovražni, združujejo v boju proti Slovanstvu. Tako so, kakor znano, tudi isti Albanci, ki sami streme po svoji samostalnosti, vselej na strani Turkov proti Slovanom, mesto da bi se s slednjimi složno borili za neodvisnost. Turkom, Albancem in Grkom pa so se v boju proti Slovanom v Turčiji pridružili sedaj tudi Romuni.

Grška in Romunija sti pozvali nasmeč zastopnike velesil v Sredu, naj od bolgarske vlade zahtevajo, da ista z vsemi sredstvi skuša zatreti macedonsko ustaško gibanje.

Istočasno sti Romunija in Grška protestirali na turški vladi proti temu, da ista premalo stori proti ustašem v Macedoniji.

Veliko razburjenje je povzročila v političnih krogih vest v londonski »Saint James Gazette«, ki pravi, da je Rusija v soglasju s Francijo pozvala Porto, naj vspostavi red na Balkanu. Ta korak da je storila Rusja zato, da bo imela pretvezo za intervencijo, kar bi imelo jako težke posledice.

Tržaške vesti.

Tudi to treba zabeležiti!! Prejeli smo: Energični nastop dr. Gregorina na kazenski

razpravi proti Škrku je silno razburil — politike in advokate vseh političnih struj v italijanskem taboru. To je zašumelo in zavriščalo! Bila je prava huda ura, gromelo je in treskalo in vmes so padale strele iz oblakov — laške gostobesednosti. Da morejo laške besede ubiti človeka, dr. Gregorin bi ležal danes na tleh, pobit, razmesarjen, mrtev — prav do zadnjega mrtev...!

O! kodi neki ta grozna jeza, to besnilo?! Mari je prihajalo res iz človekoljubja? Mari jim je bila res tolika na srečo usoda siromašnega Škrka?! Mari so tista gospoda, ki sicer brez vsacega pomisleka plačujejo po nekoliko kron kakemu notorično nesposobnemu branitelju, da se le iznebljajo svete naloge obrambe — svete izlasti v slučajih, ko gre za življenje in smrt: mari so ta gospoda res postali kar hkratu tako tankovestni in zavzeti za osodo onih nesrečnežev, ki so prišli v žalostni položaj, da morajo na tistem usodnem mestu braniti svoje dobro ime, svojo existenco, svojo bodočnost in čisto tudi svoje življenje?!

Mari so se razni »Piccoli« in »Gazzettini« res topili v usmiljenju do siromašnega Škrka ter se zgražali nad »trdosrčnostjo« dr. Gregorina?! Pojte no! To zgražanje je bilo le fingirano — jeza pa je bila resnična. Jeza pa zato, ker se je dr. Gregorin slednjič energično odločil za začetek že davno potrebne akcije in da je — v eminentnem interesu slovenskih tožencev na tem deželnem sodišču — na eklatantnem slučaju Škrkovem dozel ad absurdum vso dosedanjo prakso v jezikovnem pogledu na tega porotnem sodišču!! To je bil plemeniti nagib, ki je vodil dra. Gregorina na njega energičnem nastopu in to je bilo — ne pa humaniteta ali usmiljenje do siromašnega Škrka — kar je povzročilo vihar proti dru. Gregorinu: nagibi narodnega šovinizma, narodna krivičnost in gospodstvarželjnost vodi naše nasprotnike tudi v sodni dvorani! Ljudje, ki so v »Piccolu« in sličnih listih ščuvali meščanstvo proti dru. Gregorinu, »žvižgajo« na to, ali je kakov slovenski obtoženec obsojen ali oproščen, njim je prav nehumano vsejedno, ali sodniki umejo tožencea in tožencea sodnika: njim je le do tega, da je vsa razprava italijanska!

To pa je ravno šovinizem v najgrji, najbolj nečloveški obliki!

Iz tega narodnega šovinizma je izviral vsa gonja proti dru. Gregorinu, iz strahu, da bi utegnila postati praksa drugačna. Kdor zahteva, naj se tožencea daje soditi od ljudij, ki ga ne umejo, ta je šovinist! Človek pa, ki je nastopil za to, da le oni naj sodi tožencea, ki ga umeje — tak človek se je postavil v službo humanitete!!

Nehumannost v službi krivičnega in nasilnega nacionalizma je zagnala vršč proti humaniteti, proti pravici!

V tem divjem zboru je kričalo vse, kar sovraži našo narodnost: pa bodi liberalno, klerikalno, irredentistično, »patrijotično« (Da se Bog usmili!) ali italijansko — socialistično.

To vse ste že zabeležili vi! Ali nečesa vendar niste zabeležili!

Ste li prezrli? Smatram torej za svojo dolžnost, da vas opozorim, da se je rečeni gonji pridružilo tudi glasilo slovenskih socialistov!!

Res, radoveden sem, kakov izgovor najde rečeno glasilo za to novo (koliko jih je že bilo?) kooperacijo z nasprotniki našega naroda? Mari se bo zopet izgovarjalo na pretvezni narodni šovinizem Slovencev? Jaz sem že povdarjal, kje je narodni šovinizem v takih slučajih, kdo zanaša nacionalno borbo tudi v sodni dvorani! Vprašam pa še enkrat: je-li to res narodna pretiranost, ako zahtevamo, naj slovenske obtožence — ko gre čisto za življenje in smrt — sodijo porotniki, ki obtožencea umejo?! Ne, to je najnaravnejše človeško pravo! Je li človek, ki je zapričel borbo, da pride to pravo v veljavo tudi za slovenske obtožence — da si je vedel, kaj ga čaka — je li tak človek zaslužil, da mečejo kamenje vanj tudi ljudje, ki sicer vedno govore, da hočejo slovenskemu ljudstvu pripomoči do njega pravic?! Delavci slovenski, sodite! Sodite, pa zapomnite si, da se je slovensko glasilo socialistov tudi v takem slučaju pridružilo sovražnikom našega naroda v Trstu!

Protinemški shod italijanskega političnega društva. — Sinoči se je torej vršil v našem mestu shod, katerega je skli-

calo italijansko politično društvo »Patria« v protest proti nameri »Südmärke«, da bi svoj prihodnji občni zbor priredila v našem mestu.

Shodu je predsedoval prvi podpredsednik dr. Spadoni, ki je v svojem nagovoru povdarjal, da se v tukajšnje razmere ne smejo umešavati ne Slovani, (Oho!! Ur.) ne Nemci!!

Poročal pa je društveni tajnik dr. Spadoni, ki je povdarjal, da se je na zadnjem občnem zboru »Südmärke«, ki se je vršil v Bolcanu izreklo, da bi se meje nemštva morale podaljšati do Verone. Pohvalil je potem tržaške Nemce, kateri da niso bili nikoli nasprotni Italijanom. (Slabo poznajo nemško politiko! Op. ur.) Trst da je bil vedno italijanski. (No, no! Op. ur.) Italijani da niso nikoli zatirali družih narodov (Brezobraznost! Op. ured.) in vsled tega da se tudi ne bodo puščali zatirati od družih narodov. Govornik je predložil sledečji sledečo resolucijo:

»Društvo »Patria« v Trstu — vsled občnega zbora »Südmärke« v Bolcanu in nasproti kakršnim koli germanizatorskim namenom na vzhodni obali Adrije, proglašuje svojo skupnost v streljenjih in namerah s trentinskimi brati in protestuje proti vsakršnim napadom, ki se od kateresibodi strani poskušajo na narodno pravic in narodne pravice — slovesno povdarja: da italijanstvo tega jadranskega Primorja, po jeziku in po zgodovini, po izvoru in po običajih, po znanostih in umetnostih, po zvestobi in po srčnosti svojih sinov je bilo, je in bo vedno nedotakljivo.

Za dr. Spadonom je govoril dr. Consolo, ki je izjavil uvodoma, da je misel o prireditvi prihodnjega občnega zbora »Südmärke« v Trstu jasna in provokatorična demonstracija. Dr. Consolo je rekel med drugimi tudi sledeče besede: »Ali tudi, ko bi naš narod ne bil tako slaven, ako bi pripadali Indijancem, imeli bi vendar pravico, da se nas spoštuje. Napadi na kak narod so največji zločin žaljenja človečanstva. (Odobranje med občinstvom.)

Govornik je potem omenjal, da je v času nemškega gospodstva, kljub liberalnim zakonom, vibriral po naših pokrajinah ponemščevalni vihar, kateri traja še danes; omenjal je tudi državne nemške šole v našem mestu in je vzkliknil: »Kaj bi se sedaj zgodilo, ako bi se povrnilo na oblast ljudje, ki umevajo liberalne ideje v egoističnem smislu, mesto v smislu enakopravnosti za vse?! Može, katerim je v nemški državi vrhni princip: moč je nad pravico? Kakor da ne bi bila zgodovina že dokazala, da imajo orjaki, ki ne slone na pravičnosti in pravici, ilovnate noge.«

Slednjič je prišel na vrsto gospod dr. Hortis, ki je po svoji stari, hvalevredni navadi jako mnogo čvekaj, a malo povedal. Tudi on je napravil predvsem par poklonov pred Nemci in nemško kulturo, predno je začel izstresati svoje fraze. Govoril je potem o poskusih germanizacije in je skoraj prosil Nemce, naj pustijo Italijane in Trst pri miru! Citiral je potem nekatere odstavke iz pangermanskih brošur, med temi tudi iz one Miehela Deutscha, katero omenjamo tudi mi na drugem mestu. Izvajal je potem, da akose Nemci branijo dati Italijanom univerzo in druge šole, delajo to samo radi tega, ker hočejo Italijane ponemščiti!

Dr. Josip Pavlica. V nedeljo ob 1. uri po noči je umrl g. dr. Josip Pavlica, profesor in naslednik sedanjemu vladiki dr. Mahnič v goriškem semenišču. Pokojnik je bohehal že več let. Iz zadnjega pisma, ki ga je bil pisal uredništvu »Slovenca«, je posneti, da je pokojnik že 15 let trpel na boleznih malarie. Letos pa je začel hirati za anemijo. Pokoj duši njegovi!

Pojde Gočss? »Slovenec« piše: V soboto so spustili v Trstu v morje novo vojno ladjo: pri njenem krstu kumovala je soproga nj. eks. namestnika grofa Gočssa. Ko bi bilo resnično, kakor so pisali razni listi, da se Gočss z dopusta ne povrne več v Trst na svoje mesto, teško da bi bila kumica njegova soproga. Znamenje je torej, da Gočss ne misli iti, temveč v Trstu ostati.

Naše mestno gospodarstvo. Na trgu »della Zonta« je bil že več let sem trg za kuretino. Bilo je tam tudi vsakovrstnih bra-

njevcev in prekupčevalcev, ki so plačevali magistratu razmerno visoke pristojbine. Ker so ta trg odpravili radi podiranja tistih starih hiš na Torrente in ker je bilo določeno, da se odpravijo od tam vsi prodajalci, bi bilo logično in humano, da bi bili vsaj par dni prej obvestili revne branjeve in jim določili nove prostore, kjer naj si v bodoče služijo vsakdanjega kruha. Obvestiti bi bili morali tudi meščane o odpravi tega trga, kajti to je edini trg v Trstu, namenjen za razprodajo kuretine! — Toda naši mestni gospodarji se brigajo vse prej, nego za to, da bi ustregli tržaškemu ljudstvu!

Nekega dne je prišlo tjakaj polno magistratnih komisarjev in redarjev, kateri so z bruhjalno slo odgnali vse brajceve — na vse vetrove! Na vprašanje revežev, kam da naj gredo, se jim je reklo: Pojdite, kamerc hočete, samo da se odstrandite od tu!

Trgovce s kuretino so poslali ven iz mesta v bližino Rojana, drugi pa so se potisnili na razne ostale mestne trge.

Ako sedaj kedo želi kupiti eno kokoš, pišče, ali kaj sličnega, mora romati nad pol ure daleč — tja na »belveder«!

Tako je naše mestno gospodarstvo!

Razprodaja novega vina. Pišejo nam: Kakor skoraj vsako leto, tako je tudi letos naš magistrat izdal ukaz, da se do 15. oktobra t. l. ne sme prodajati novo vino na drobno.

Kakor vzrok navaja magistrat precej slabo zdravstveno stanje mesta, kar pa ne odgovarja resnici.

Vzroka, da se hoče zaprečiti razprodajo novega vina, je iskati v tem, da imajo v tržaških zalogah še obilo starega vina! Ne pa zdravstveno stanje.

Denimo, da se to godi tudi z ozirom na zdravstveno stanje — kar je danes skoraj neverjetno — čemu pa kličejo potem krčmarje in zaključke vina na magistrat, predno so izdali običajno prepoved glede razprodaje novega vina? Mi nimamo nič proti omenjeni prepovedi, ali, ako se že to mora zgoditi vsako leto — naj se tega otroka krsti s pravim imenom!

Govoriti o nepovoljnem zdravst. stanju sedaj, ko nepovoljnost zdravstvenega stanja ne ekzistira, se pravi le brez potrebe odganjati tuje od našega mesta in s tem škodovati mestu, oziroma mestnim trgovcem in obrtnikom!!

Kaveije državnih uradnikov. »Neue Freie Presse« je izvedela o nameri vlade predložiti parlamentu predlogo, s katero se odpravijo službene kaveije, ki jih morajo polagati poštni, davčni in blagajniški uradniki povodom njihovega vstopa v državno službo.

To je že preveč. Pišejo nam: Spoštovani gospod urednik! Danes dežuje; in kadar dežuje, se ne vidi ravno umestno, govoriti o sitnostih, ki jih dela — prah. No, ker je predvidjati s precejšajo gotovostjo, da poneha tudi ta dež — in to morda že v par dneh — o-taja stvar, o kateri sem vsem hotel potožiti, dalje — »aktualna«.

Danes sem hotel malo zaropotati proti neki »madami«. Ni sicer kavalirski, ako se ti ne vidi vse, kar prihaja od »nežne strani«, lepo, krasno, oboževanja vredno: ni lepo, če pozabavljaš tudi proti damam, ali — potrebno je večsiti. Tako potrebo čutim jaz danes, ker sem v resnici nejevoljen radi tiranije, ki jo na škodo naših pljuč izvršuje madama — moda!

Ta muhasta tiranka je zadnjih par let ukrenila nekaj, kar ravno ni v korist žepom diverznih gospodov občinskih glavarjev. N., to bi mene še ne brigalo toliko, ker prepustim rad vsakomur, naj vsakdo sam, kakor ve in zna, skrbi za svoje finance in izvaja tiste razne znane »domače vojne« z »boljšo polovico« in nežnimi — nežne so seveda vse! — gospicami hčerkami. Ali nekaj družega je, ki sega nam vsem, možkim in ženskam, torej tudi meni, do — pljuč. Pljuča pa so delikaten aparat v organizmu človeka, tako, da se lahko skrajšajo življenja dnevi na tem grešnem svetu, ako ne skrbimo zanj.

Torej, da pridem enkrat z barvo na dan: vidite tiste »vlečke«, ki so pri ženskem spolu v modi že par let, provzročajo po mestu cele oblake prahu, tako, da je gorje onemu, ki mora biti po vse dneve na ulici!

Nekdaj, v starih časih, je bila »vlečka« v navadi le pri aristokraciji, katera je imela sluge, da so za osebami nosili to — ne vem, čemu potrebno — strašilo! Danes pa rosi to nebodijotrebna kar vse vprek ter puščajo to »metlo«, da se vleče po ulicah za njimi! Na sprehajaljših postaja že neznošno in kdor

noče delati škode svojim pljučam, že več ne hodi tja.

Jaz rad privoščam bogatinu in revnim naj se nosijo po »modi« do siteda, ali proti atentatom na javno zdravje moram protestirati. V interesu splošnem, menim, moralo bi se kaj ukreniti proti rečeni javni kalamiteti, prihajajoči od modne tiranije! Če že zakoni ne dajejo nobenega sredstva za boj proti vlačanju oblek po tleh, pa naj bi naše dame same imele z nami vsaj vsmiljenje. In vsmiljenja bi smeli pričakovati od njih, saj so vse, kar jih je — nežne.

Antivlečkar.

Samomor v uradu. Danes predpoludne okolo 10. ure se je c. kr. finančni revident g. Dragotin Paternost v svojem uradu v poslopju finančne direkcije ustrelil v glavo in se pogodil tako dobro, da je ostal mrtev v hipu. Njegovi tovariši zatrjajo baje, da je že več časa govoril, da se hoče usmrtiti. Ko je imel izvršiti grozni čin, da si je držal zrcalo v večo gotovost, da se dobro pogodi. To bi kazalo, kako trden sklep je bil v njem. Seveda je ta dogodek izzval veliko razburjenje med uradniki vseh oddelkov. Pokojnik je bil v najlepši možki dobi — utegnil je imeti nekaj nad 30 — ter je zapustil vdovo in dva otročiča. Pokojnik je bil mnogo znan v naših narodnih krogih. V svoji nežni mladosti vzgojen popolnoma italijanski, se je pozneje pričel svojemu materinemu jeziku, da je tudi v navadnih razgovorih govoril tako pravilno slovensko, kakor le malokdo mej Slovenci.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 8. okt. ob 10. uri predpoludne se bodo vsle: aaredbi tuk. c. kr. okrajnega sodišča za o vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica delle Acque 9 p., plinove svetiljke; Sv. Mar. Magd. spodnja 86, dvokolesnica in kočija; ulica Chiozza 14 in ulica Faraeto 24, hišna oprava; ulica delle Poste 4, stroj za rezanje papirja in litografski stroj; ulica Zovenzoni 4 IV. n., hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. uri zjutraj 17.0 ob 2. uri popoldne 25.5 C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756.9 — Danes plima ob 10.10 preip. in ob 8.38 pop.; oseka ob 4.05 predpoludne in ob 4.07 popoldne.

Vesti iz Kranjske.

* Smrt pod konjem. V soboto je v Vrhpolju pri Vipavi posestnik Janaz Kodela padel s konja in se na glavo tako udaril, da se mu iz ust, nosa in ušes vtila kri in je takoj na mestu umrl.

* S sekiro si je puščala kri. Jera Pečar, 72 let stara, umobolna užitkarica iz Podkorena v sodnem okraju Kranjske gore je v soboto popoldne v momentu, ko je ni nihče nalzoroval, dobila sekiro v roke in se je z isto večkrat uskala v levo roko tako, da ima nevarne rane. Pripeljali so jo v ljubljansko bolnico. Oskar ji je odtelko nekoliko krvi, veda se je popolnoma normalno.

* II. slovenska umetniška razstava. Do vštetege predvčerajšnjega dne je posetilo razstavo v Ljubljani 1203 oseb.

* Tujei v Ljubljani. V mesecu septembru je dešlo v Ljubljano 1910 tujcev, 230 več nego v prejšnjem mesecu in 270 več nego v istem mesecu preteklega leta. Od teh je bilo 180 iz vnanjih držav. — Predvčeraj popoldne se je mudil v Ljubljani bibliotekar češkega deželnega muzeja in praškega mestnega arhiva, g. dr. I. T. Zahradnik, ter si pod voditeljstvom jednega magistratnih uradnikov ogledal ljubljanski grad, magistratno dvorano, dež. gledališče in druge znamenitosti in si dal razložiti važnejše podrobnosti. Isti potuje v studijske svrhe že nekaj dni po Avstro-Ogrski, je zdej na potu v Italijo in se je nedaj dni mudil tudi na Bledu, o katerem se je izrazil, da je to neprecenljiv rajski kraj.

Razne vesti.

Strašna rodbinska drama. — 50-letni lastnik neke gostilne na Dunaju, Ivan Förchtgott je včeraj v svojem stanovanju ustrelil svojo ženo, svoje tri otročiče in potem samega sebe. Förchtgott je bil nekdanj inženier. Pred 4 leti pa je prevzel gostilno, a kupčija je šla slabo, in je mož začel v dolgove tako, da ni imel nikjer kredita več. Predminolo noč je vse skupilo izročil prvemu natakarju z naročnikom, naj z denarjem poplača osebje. Potem je odšel v neko kavarno, kjer je ostal do 5. ure zjutraj. Včeraj proti 1/2 9. ure zjutraj pa je izvršil grozno delo.

Prihitevši sosedje so našli — pet mrtvih trupel!

Brzobjavna poročila.

Boj za nagodbo. DUNAJ 7. (B.) Ministerski predsednik Szell je bil danes ob 8. uri zjutraj vsprejet od cesarja v avdijenci, ki je trajala nad eno uro in v kateri je ministerski predsednik podal podrobno poročilo o položaju. Ministerski predsednik odpotuje popoldne v Budimpešto, da se tam udeleži konference liberalne stranke.

Dogodki na Francozkem.

PARIZ 7. (B.) Na včerajšnjem letnem banketu pod predsedstvom ministerskega predsednika si je leta — potem ko sta govorila minister Trillot in Brisson — čestital, da more nadaljevati politiko svojega prednika Waldeck-Rousseau-a. V imeno svotode da se hočejo kongregacije postaviti nad zakone, toda vlada se ne daje varati po navideznem liberalizmu. In dežela da je pritrdila vladi ter jej čestitala. Vlada bo vedela izvršiti svoje naloge do konca. Govornik je naštel, kaj ima izvesti vlada ter je prosil podpore od vseh republičanskih frakcij. Ker vlada hoče čuvati interese trgovine in industrije, jej je v dolžnost, da ohrani mir na znotraj in na zunan. Ministerski predsednik se nada, da bo vlada v stanu zboljšati usodo delavev. Kar se dostaje vnanjega položaja, se je Francoja od leta 1870. dalje vedno držala miru ter je z zaničevanjem odklanjala vojno reakcijo. Franciji ni iz slabotnosti za mir, ampak, ker jo navdajajo ideje civilizacije.

Puščajte nam — je zaključil ministerski predsednik — uživati ta mir, katerega izberai odnošaji Francje kažejo stabilnejega nego kdaj poprej. Ves svet je pripoznal lojalnost naše vnanje politike. Francoja se opira na (Dalje na četrti strani.)

Odbor „Slovenske čitalnice“ naznanja gg. členom, da je odbornik tega društva, gospod

Dragotin Paternost

daneš predpoludne nenadoma umrl. V Trstu, 7. oktobra 1902.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačen.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pozor na ta užig na zamašku !!!

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tessa, Piazza Resarie št. 2
vogal (Solako poslopje)
Via Limitana in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapet, sr., zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTRIRANI CRNIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa obrod
ali železnico ra vo.

